

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Delvis fjärrundervisning i tyska och franska för årskurs 7 läsåret 21/22 på Boo Gård skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott ställer sig positiv till en anmälan alternativt en ansökan om tillstånd till Statens skolinspektion om att Boo Gård skola delvis ska använda fjärrundervisning i språkvalet, de moderna språken tyska och franska, i årskurs 7 under läsåret 21/22. Produktionsdirektör för välfärd skola, Einar Fransson, ges i uppdrag att företräda kommunen hos Statens skolinspektion i ärendet.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens verksamhetsutskott med stöd av punkten 12.1 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Boo Gård skola har under läsåret 21/22 totalt endast fem elever som till årskurs 7 sammantaget valt de moderna språken tyska respektive franska. Skolan är således inte skyldig att anordna respektive modernt språk då denna skyldighet inträder om det är fem eller fler elever som önskat ett av språken. Elevunderlaget för respektive modernt språk (tyska/franska) på Boo Gård skola är därför så begränsat att det skulle leda till betydande organisatoriska och ekonomiska svårigheter om skolan skulle anordna språken genom närundervisning. Boo Gård skola önskar trots det tillmötesgå de berörda elevernas önskemål genom delvis fjärrundervisning i kombination med närundervisning under en begränsad tid, det vill säga under läsåret 21/22. En huvudman är skyldig att lämna en anmälan eller att ansöka om tillstånd till Statens skolinspektion i frågan om att använda fjärrundervisning. Till en anmälan och en ansökan om tillstånd ska huvudmannens beslut i frågan bifogas.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslås besluta om att det till Statens skolinspektion lämna en anmälan alternativt ansöka om tillstånd i frågan om att Boo Gård skola delvis önskar använda fjärrundervisning i språkvalet, de moderna språken tyska och franska för elever i årskurs 7 under läsåret 21/22.

Ärendet

Fjärrundervisning är interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid. Från och med 1 juli 2021 kan huvudmän tillämpa bestämmelserna i 21 kap. skollagen (2010:800) gällande fjärrundervisning. Huvudmannen för utbildningen ska lämna en anmälan alternativt ansöka om tillstånd till Statens skolinspektion när huvudmannen beslutat om att använda fjärrundervisning i utbildningen.

Fjärrundervisning får användas i samtliga skolformer med undantag för förskolan men endast under vissa förutsättningar och begränsningar. Dessa är:

- om det inte finns en lärare inom huvudmannens skolenhet som har legitimation och behörighet i ämnet, trots att huvudmannen gjort upprepade ansträngningar att anställa någon
- om det inte finns någon lämplig lärare inom huvudmannens skolenhet som kan bedriva integrerad samisk undervisning i grundskolan och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte lyckats anställa en sådan, eller
- om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning leder till betydande organisatoriska och ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Fjärrundervisning får endast användas i ämnena engelska, matematik, moderna språk, modersmål, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, samiska, svenska, svenska som andraspråk, teckenspråk, och teknik. I grundskolan får fjärrundervisning även användas för integrerad samisk undervisning.

Fjärrundervisning får inte vid någon tidpunkt under ett läsår användas för mer än 25 procent av elevens eller skolenhetens undervisningstimmar i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Huvudmannen är skyldig att dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning och anmäla beslutet om att använda fjärrundervisning till Skolinspektionen i det fall fjärrundervisning används för mindre än 25 % av elevens eller skolenhetens undervisningstimmar.

Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår i taget.

Skolinspektionen får efter ansökan från en huvudman medge att fjärrundervisning får användas för mer än 25 procent av undervisningstimmar vid en skolenhet. Ett sådant medgivande får lämnas för högst ett läsår åt gången och bara om det finns synnerliga skäl för det.

Nacka kommun ansöker för närvarande inte om att bli utförare av fjärrundervisning åt någon annan huvudman.

I 21 kap. 11–13 §§ framgår inom vilka ramar som fjärrundervisning får organiseras. Dessa ramar är:

- **Lärare**

Utgångspunkten är att det ska vara en behörig lärare som ansvarar för undervisningen. Om det inte finns någon lärare som uppfyller kraven på legitimation och behörighet så får en annan lärare bedriva undervisningen om undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller gymnasiesärskola om läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

- **Handledare**

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. I gymnasieskolan och gymnasiesärskolan behöver det inte finnas en handledare närvarande där eleverna fysiskt befinner sig. Handledaren ska vara en lämplig person för ändamålet.

- **Lokaler**

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar.

I föreskrifter framgår ytterligare detaljer om vad en anmälan eller en ansökan ska innehålla.

Välfärd skolas anmälan alternativt ansökan om tillstånd om att delvis använda fjärrundervisning i moderna språk

I Nacka är kommunstyrelsen huvudman för de kommunala grundskolorna och kommunstyrelsens verksamhetsutskott fullgör kommunstyrelsens ansvar för produktionen av bland annat skola. Kommunstyrelsen har delegerat beslut om strategisk inriktning för verksamheterna på verksamhetsnivå till kommunstyrelsens verksamhetsutskott. I Nacka är det därmed kommunstyrelsens verksamhetsutskott den instans som har den rättsliga handlingsförmågan när det gäller att fatta beslut om att anmäla eller ansöka om tillstånd att använda fjärrundervisning i utbildningen. Kommunstyrelsens verksamhetsutskotts justerade beslutsprotokoll ska bifogas en anmälan eller en ansökan om tillstånd till Statens skolinspektion.

Enligt 9 kap. 5 § skolförordningen (2011:185) ska huvudmannen som språkval erbjuda minst ett av de moderna språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen är dock inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval om färre än fem elever väljer språket.

Det är färre än fem elever som inom ramen för språkvalet valt det moderna språket tyska likaså det moderna språket franska inför årskurs 7 på Boo Gård skola under läsåret 21/22. Det vill säga, för båda språken är det totalt fem elever. I det fall Boo Gård skola delvis kan



använda fjärrundervisning medför det att skolan kan tillmötesgå elevernas önskemål om språkval. Om eleverna kan få sina språkval tillgodosedda är det sannolikt att det medför en ökad måluppfyllelse inom ämnet.

Boo Gård skola önskar delvis använda fjärrundervisning enligt nedanstående beskrivning.

Enligt den för grundskolan fastställda stadiindelade timplanen (bilaga 1 i skolförordningen [2011:185]) ska elever i årskurs 7–9 totalt erhålla 272 timmar i aktuellt språkval. För de kommunala skolorna i Nacka har 150 minuter i veckan (2,5 tim) förlagts till årskurs 7. Boo Gård skola avser, om så beslutas, att organisera fjärrundervisning på samma sätt för båda språkvalen (tyska och franska). Undervisningen kommer att omfatta fjärrundervisning 50 minuter per vecka och närundervisning 100 minuter per vecka.

I förekommande fall planerar Boo Gård skola organisera fjärrundervisningen genom att dela in eleverna i två grupper utifrån val av språk. För respektive språk kommer skolan använda fjärrundervisning under 50 minuter i veckan. Det är behöriga lärare som kommer att leda och ansvara för fjärrundervisningen men som vid lektionstillfället kommer att befinna sig i Björknässkolans lokaler. Eleverna deltar dock i undervisningen, både i fjärr- och i närundervisningen, i sin ordinarie skolenhets lokaler (Boo Gård skola). Under fjärrundervisningen finns lämpliga handledare på plats i samma lokaler som eleverna. Närundervisningen i respektive språkval (tyska eller franska) omfattar 100 minuter i veckan. Det är samma behöriga lärare som leder och ansvarar för både fjärr- och närundervisningen.

Anmälan eller ansökan om tillstånd

Skolinspektionen planerar att publicera hur förfarandet om att anmäla huvudmannens beslut om att använda fjärrundervisning (högst 25 % av elevens och skolans del i fjärrundervisningen) tillika ansökan om tillstånd om att bedriva fjärrundervisning (mer än 25 % och om synnerliga skäl finns) någon gång under våren 2021. I samband med detta kommer Skolinspektionen även att tillhandahålla information om hur beräkningen i detalj ska göras när det gäller att avgöra om fjärrundervisningen omfattar 25 % eller mer. Som beskrivits i tidigare avsnitt har det betydelse i frågan om huvudmannen ska lämna en anmälan eller ansöka om tillstånd för fjärrundervisning på den aktuella skolenheten.

Det är i dagsläget inte i detalj klarlagt hur ovan nämnda beräkning ska göras vilket försvårar bedömningen om Boo Gård skolas organisation av fjärrundervisning kan anses kräva en ansökan om tillstånd eller om det räcker med en anmälan. Nacka kommun har efterfrågat information om beräkningen och erhållit en övergripande sådan. Enligt Skolinspektionens övergripande information ska beräkningen utgå ifrån dels skolenheten dels elevens totala antal undervisningstimmar enligt en beräkningsmodell. Med det menas antal timmar med fjärrundervisning delat med lärarnas på den aktuella skolenhetens totala antal undervisningstimmar under motsvarande period. Därtill ska elevens antal undervisningstimmar med fjärrundervisning, delat med det totala antalet undervisningstimmar för eleven under motsvarande period för läsåret som beslutet gäller,



läggas till i beräkningen. Det är alltså både skolans och elevens del av både fjärrundervisning samt närundervisning som ligger till grund för beräkningen och som avgör om det endast krävs en anmälan eller om det krävs ett tillstånd från Skolinspektionen.

Det är först när Skolinspektionen publicerar anmälnings- och ansökningsförfarandet som det finns ett konkret stöd för ovan nämnda beräkning.

Det är angeläget att kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutar i frågan innevarande läsår för att Boo Gård skola ska ges förutsättningar att planera sin verksamhet inför nästa läsår tillika för att berörda elever ska få besked kring sitt fortsatta språkval. Det är sannolikt att Boo Gårds upplägg av fjärrundervisning faller inom ramen för en anmälan men, utifrån den tidigare nämnda övergripande beräkningsmodellen, går det dock inte att utesluta att det kan handla om en ansökan om tillstånd från Statens skolinspektion. I dagsläget har Statens skolinspektion ännu inte publicerat hur anmälnings- och ansökningsförfarandet ska ske. Därför omfattas förslaget om beslut både en anmälan tillika ansökan om tillstånd för Boo Gård skola att delvis använda fjärrundervisning i språkvalet, de moderna språken tyska och franska för eleverna i årskurs 7 under läsåret 21/22.

Ekonomiska konsekvenser

Välfärd skolas bedömning är att förslaget för närvarande inte innebär några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Språkval ska erbjuda minst ett av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen är dock inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval om färre än fem elever väljer språket. Det är totalt fem elever som *sammantaget* valt tyska och franska inför årskurs 7 på Boo Gård skola under läsåret 21/22. I det fall Boo Gård skola delvis kan använda fjärrundervisning medför det att skolan kan tillmötesgå elevernas önskemål om språkval. När eleverna, trots omständigheterna, kan få sina språkval tillgodosedda är det sannolikt att det kan medföra en ökad måluppfyllelse inom ämnet.

Helena Ekwall
Chef verksamhetsstöd
Välfärd skola

Ann Louise Thögensen
Utbildningsstrateg verksamhetsstöd
Välfärd skola